

ANNE-BABA TUTUMLARI

Cilt 1, Sayı 3

Bülten Tarihi: 18.12.2020

MEHMET EMİN DEĞER İLKOKULU - VELİ BÜLTENİ

Sayın Velilerimiz;

Çocuk ve anne-babası arasındaki tutum ve ilişkiler çocuğun sosyal, duygusal ve bilişsel gelişiminde oldukça önemli bir etkidir. Özellikle okul öncesi dönemde çocuğun tüm gelişim alanları mümkün olduğunca desteklenmelidir. Bu dönem çocuğun bedensel, sosyal, duygusal, bilişsel ve dil gelişiminin temellerinin atıldığı çocuğun kendine olan özgüven ve özsaygısının oluştuğu bir dönemdir.

Çocuğun karşılaşmış olduğu ilk sosyal çevresi ailesidir. Bu ilk sosyal çevre çocuğa vermiş olduğu tepkileriyle ve göstermiş olduğu davranışlarıyla onun bütün gelişim sürecini etkiler. Çünkü çocuk yaşamış olduğu sosyal çevreye göre davranışlarını şekillendirir.

Çocuk, yaşamındaki önemli yetişkinler olan anne babasıyla arasındaki ilişkinin etkilerini içinde taşıyarak sınıfa girer. En önemli ilişki anne babasıyla olan ilişkisidir.

Bu yüzden bireyin gelecek yaşantılarına önemli derecede yön veren anne baba tutumları bu bültende incelendi.

Baskıcı-Otoriter Tutum

Baskıcı-Otoriter aileler;

Çocukların mutlak itaat etmesini, istek ve emirlerini tartışmasız yerine getirmesini beklerler .

Samimi davranmak istemezler, sorunları çocukların gözü ile değil, kendi değer yargıları açısından değerlendirme eğilimi gösterirler, çocukları ile ilişkilerinde mesafe olsun isterler.

Çocukların ihtiyaçlarını, beğenilerini dikkate almazlar, çocuklarına serbestçe tercih hakkı tanımazlar, kararları kendileri verirler.

çocuğa sert, soğuk ve kesin bir tavırla yaklaşırlar.

Çocuğa karşı hissettikleri sevgilerini, çocuk kendilerinin istediği gibi davrandığı zaman gösterirler.

Çocukları ile etkileşimleri oldukça yetersiz ve serttir.

Çocuğun duygularını, düşüncelerini ifade etmesine imkan vermezler. Çocuğu koymuş oldukları çok sayıda katı kurala uymaları için zorlarlar.

Eğitimde sık sık cezaya yer verirler.

Dolayısıyla, çocuğun kolayca ağlayan, kuşkucu olması, girişken olmaması, aşırı isyankâr veya aşırı boyun eğici olması mümkündür.

Aşırı Hoşgörülü Tutum

Bu yaklaşım içerisinde anne-babalar, çocuklarının ısrarlı isteklerini yerine getiren, onları şımartan, onlara fazlasıyla özgürlük tanıyan, kolaylıkla boyun eğen, yumuşak başlı ve tutarsız davranan, çok aşırı boyutlarda çocuklarını ihmal eden ve terk edebilen ana-babalardır.

Görünürde çocuğuy-

la çok ilgili olan bu ana-babalar, çocukları üzerinde çok başarısız bir kontrol sergilemekte ve az sayıda talepte bulunmaktadır.

Aşırı hoşgörülü ana-babalar, çocukları ne isterlerse yapmasına izin verir. Tabii bunun sonucu olarak, böylesi ailelerin çocukları, hiçbir zaman kendi davranışlarını kontrol et-

meyi öğrenemezler. Her zaman kendi yollarının izlenmesini, isteklerinin gerçekleştirilmesini beklerler.

Bu tutum vurucu, kırıcı, agresif davranışların artmasına yol açar.

Çocuğun abartılmış bir sevgi gösterisiyle büyümesi, onun doyumsuz bir birey olmasına neden olur.

“Aşırı hoşgörülle yetişen çocuklar yetişkin olduklarında da toplumun vermediği hakları kendilerine tanımaya çalışırlar .“

Bu anlayışta “Her şeyi hoş gören, çocuktur her şeyi yapar, çocuk özgür olmalıdır, onun her dediğini yapın, ona sevgi verin yeterlidir” şeklinde yüzeysel ve asılsız temeller vardır.

Bu tutumda çocuğun olumsuz davranışları aşırı hoşgörü ile karşılanır.

Aşırı hoşgörülü tutumla yetiştirilen çocukların bencil, sabırsız ve anlayışsız oldukları olabilmektedir.

Aşırı denetim çocuğu pasifleştirirken aşırı hoşgörü çocuğun şımarmasına neden olmakta ve çocuğun olgunlaşmasını engellemektedir.

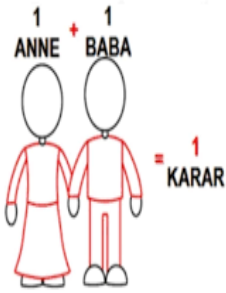
Bu tutumda verilen sevgi, düzeydedir. Anne-babanın disiplin tarzları yalancı bir hoşgörü biçiminde görünür. Aslında bu tutum ailenin güçsüzlüğünün ve yetersizliğinin bir sonucudur.

Kararsız Tutum

Bu tutum aşırı hoşgörü ile sert cezalandırma arasında gidip gelme biçiminde görülür.

Disiplin vardır ama ne zaman nerede uygulanacağı belli değildir. Bu nedenle çocuk davranışlarının sonunda neler olacağını bilemez.

Bu tutum içinde olan anne babalar çocuğun bir gün önce görmezden geldikleri bir davranışını ertesi gün azarlar ya da cezalandırırlar, bunun nedeni de büyük olasılıkla o zamanki ruhsal durumlarıdır. Dolayısıyla çocuk davranışının doğru ya da yanlış oluşuna değil, “ne zaman yaparsam ceza alırım” diye düşünür. Bu tarz içinde yetişen çocukların kendilerine güvenleri yoktur. Kararsız çekingen olabilecekleri gibi başkaldıran, asi davranışlar da sergileyebilirler.

Psikolojik Akademi

Aşırı Koruyucu Tutum

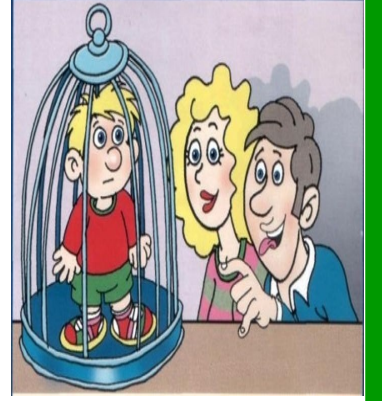
Anne babanın çocuğu aşırı koruması, çocuğa gerektiğinden fazla kontrol ve özen göstermesi anlamına gelir. Bunun sonucu çocuk diğer kimselere aşırı bağımlı, kendine güveni olmayan, duygusal kırıklıkları olan bir kişi olabilir.

Çocuğun yaşamı boyunca sürebilen bu bağımlılık, psikososyal olgunluğu

olumsuz açıdan etkiler ve çocuğun kendi kendine yetmesine olanak vermez. Ana babanın aşırı koruyuculuğu çocuğun okul başarısını ve okula uyumunu da etkiler.

Bebekleştirme aşırı korumacı yaklaşımın tipik özelliğidir. 8-9 yaşlarına geldiği halde yemeğini annesinin yedirmesini bekleyen, 11-12

yaşlarında ana-babasıyla aynı yatağı paylaşan, hatta annesi tarafından yıkanan çocuk örneklerimiz vardır. Böyle bir ortamda annenin çocuklar istediklerini ağlayarak ister, verilmezse verilene kadar ağlar, mızızlanıy veya aşırı dediğim dedik, inatçı ve bağımlı olmaya yönelirler.

Demokratik Tutum

Ana-baba çocuklarını destekler ama bunun yanında sınırlarını koymasını da ihmal etmez ve onların hareketlerini kontrol eder. Ebeveyn ile çocuk arasında sözel iletişim kanalları açıktır. Çocuğuyla birebir ilişki içindeyken ona karşı ilgilidir ve ona aktif dinleme uygular. Böyle bir ana baba yaklaşımı, çocuğa başarılı bir sosyal gelişim için gerekli ortamı hazırlamış olur. Denetim ve sevgiyi bir arada barındırmaktadır.

Çocukların uyulması gereken kurallar ve standartlara uymalarına yardım edilir. Ana babalar çocukların, çocuklar ana babaların görüşlerine değer verirler. Haklar karşılıklı olma temeline dayandırılır.

Demokratik aile, ana baba çocukları ile olan etkileşimde "koşulsuz sevgi" ve "empatik bir anlayış" içindedirler. Ortaya çıkan sorunlar iletişim ve diyalog ile çözümlenir.

Demokratik tutum içinde çocuğun söz hakkı vardır. Duygu ve görüşlerine saygı duyulur.

Bu tutumdaki amaç çocuğun gelişimini sağlamak ve sorumluluk duygusu ve bilinci kazandırmaktır.

Böyle bir ortamda çocuk girişim yeteneğine sahip olur. Özgüvenini kazanır ve kendi kendine karar verip sorumluluk taşımalarını öğrenir.

"Demokratik aileler, hoş görülü, güven verici ve destekleyici bir tutum içinde, çocuğun da kabul edeceği mantıklı bir denetime başvururlar ."

VELİ BÜLTENİ

Adres: Sanayi mahallesi İpek Yolu
Cad. No: 5
Kızıltepe/MARDİN

Tel: (0482) 312 31 44 -
0505 292 00 71

E-posta: 723046@meb.k12.tr

www.mehmetemindedgerio.meb.k12.tr

2005

ÇOCUK NE YAŞIYORSA ONU ÖĞRENİR

Eğer, bir çocuk sürekli eleştirilmişse;

Kınamayı ve ayıplamayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk kin ortamında büyümüşse;

Kavga etmeyi öğrenir.

Eğer, bir çocuk alay edilip aşağılanmışsa;

Sıkılıp, utanmayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk sürekli utanç duygusuyla eğitilmişse;

Kendini suçlamayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk hoşgörüyle yetiştirilmişse;

Sabırlı olmayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk desteklenip, yüreklendirilmişse;

Kendine güven duymayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk övülmüş ve beğenilmişse; Takdir etmeyi öğrenir.

Eğer, bir çocuk hakkına saygı gösterilerek büyütülmüşse;

Adil olmayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk güven ortamı içinde yetişmişse;

İnançlı olmayı öğrenir.

Eğer, bir çocuk kabul ve onay görmüşse;

Kendini sevmeyi öğrenir.

Eğer, bir çocuk aile içinde dostluk ve arkadaşlık görmüşse;

Bu dünyada mutlu olmayı öğrenir.

Dorothy Law Nolte

Çeviri: Doğan Cüceloğlu